

คู่มือเตรียมสอบ

ภาค ก.

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

ปี 2569

แนวข้อสอบมากกว่า 600 ข้อ

ประกอบด้วย

การสอบภาคความรู้ความสามารถทั่วไป (๒๐๐ คะแนน)

เฉพาะผู้สมัครสอบ ที่ไม่มีหนังสือรับรองผลการสอบผ่านการวัดความรู้ความสามารถทั่วไปของสำนักงาน ก.พ. (หนังสือรับรองภาค ก.) หรือไม่เป็นผู้ที่ได้รับการขึ้นบัญชีเป็นผู้สอบผ่านการวัดความรู้ความสามารถทั่วไปของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ให้เข้าสอบภาคความรู้ความสามารถทั่วไปของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินในการสอบครั้งนี้ โดยวิธีสอบข้อเขียน แบบปรนัย ดังต่อไปนี้

๑. วิชาภาษาไทย และวิชาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ (๑๐๐ คะแนน)

เป็นการทดสอบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ครอบคลุมประเด็น ดังนี้

(๑) วิชาภาษาไทย โดยทดสอบความสามารถในการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ความสามารถในการอ่านและทำความเข้าใจกับบทความ หรือข้อความที่กำหนดให้แล้วตอบคำถามที่ตามมาในแต่ละบทความหรือข้อความ การจับใจความสำคัญ การสรุปความ การตีความจากบทความ ข้อความหรือสถานการณ์ต่าง ๆ รวมถึงความสามารถในการเลือกใช้คำหรือกลุ่มคำ การเขียนประโยคได้ถูกต้องตามหลักภาษาและการเรียงข้อความ

(๒) วิชาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ โดยเป็นการทดสอบ ดังนี้

(๒.๑) การคิดวิเคราะห์เชิงนามธรรม โดยทดสอบความสามารถในการคิดหาความสัมพันธ์เชื่อมโยงคำ ข้อความ หรือรูปภาพ

ตลอดจนการหาข้อยุติหรือข้อสรุปอย่างสมเหตุสมผลจากข้อความ สัญลักษณ์ รูปภาพ สถานการณ์หรือแบบจำลองต่าง ๆ และ

(๒.๒) การคิดวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยทดสอบความเข้าใจ ความคิดรวบยอด และแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์เบื้องต้น การเปรียบเทียบ

และวิเคราะห์เชิงปริมาณ ตลอดจนการประเมินความเพียงพอของข้อมูล

๒. วิชาภาษาอังกฤษ (คะแนนเต็ม ๕๐ คะแนน) เป็นการทดสอบทักษะภาษาอังกฤษ เพื่อวัดความเข้าใจในหลักการสื่อสาร โดยใช้ศัพท์สำนวน โครงสร้างประโยคที่เหมาะสม ทั้งในเชิงความหมาย และบริบท แสดงถึงความสามารถในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ การวัดความสามารถด้านการอ่าน โดยทดสอบการทำความเข้าใจในสาระของข้อความหรือบทความ และการวัดความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษ ในระดับเบื้องต้น

๓. วิชาความรู้และลักษณะการเป็นพนักงานที่ดี (๕๐ คะแนน) เป็นการทดสอบความรู้ที่เป็นพื้นฐานของการเป็นพนักงานที่ดี ความรู้ดังกล่าว ได้แก่ เศรษฐกิจ การเมือง สังคม ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง หน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ตลอดจนเจตคติและจริยธรรมสำหรับพนักงานของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

ศูนย์จำหน่ายคู่มือสอบเข้ารับราชการ รัฐวิสาหกิจ ป.ตรี ป.โท ภาค ก. ก.พ. สอบครู สอบตำรวจ สอบทหาร ครบวงจร ชีกราม ชักแดง ตำราเรียนชักรณะ ลับเฉพาะ เจาะเจาะ รงคำตอบสรุป และข้อสอบทุกคณะ ทุกวิชา ทุกสาขา แบบเล่มจัดส่ง/E-Book เนื้อหาล่าสุด

299.-

คู่มือสอบ

ภาค ก.

ความรู้ความสามารถทั่วไป

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

ราคา 299.-

คำนำ

ชุดพิชิตข้อสอบสำหรับการสอบภาค ก. ความรู้ความสามารถทั่วไป สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน โดยทางสถาบัน THE BEST CENTER และฝ่ายวิชาการ สถาบัน ได้เรียบเรียงขึ้น เพื่อให้ผู้สมัครสอบใช้สำหรับเตรียมตัวสอบในการสอบแข่งขันฯ ในครั้งนี้

ทางสถาบัน THE BEST CENTER ได้เล็งเห็นความสำคัญจึงได้จัดทำ หนังสือเล่มนี้ขึ้นมา เป็นการเจาะข้อสอบพร้อมเฉลยอย่างละเอียดทุกข้อ ที่กำหนดในการ สอบโดยได้รวบรวมขึ้นจากประสบการณ์ตรงของคณะทีมของสถาบัน THE BEST CENTER ที่มีประสบการณ์ มาจัดทำเป็นหนังสือชุดนี้ขึ้น เพื่อให้ผู้ที่สอบได้เตรียมตัวอ่าน ล่วงหน้า มีความพร้อมในการทำข้อสอบ

ท้ายนี้ คณะผู้จัดทำขอขอบคุณทางสถาบัน THE BEST CENTER ที่ได้ให้ การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการจัดทำต้นฉบับนี้ ทำให้หนังสือเล่มนี้สามารถสำเร็จขึ้นมา เป็นเล่มได้ พร้อมกันนี้คณะผู้จัดทำขออ้อมรับข้อบกพร่องใด ๆ อันเกิดขึ้นและยินดีรับฟัง ความคิดเห็นจากทุก ๆ ท่าน เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

ขอให้โชคดีในการสอบทุกท่าน
ฝ่ายวิชาการสถาบัน
สถาบัน The Best Center
www.thebestcenter.com

สารบัญ

 ภาควิชาความรู้ความสามารถทั่วไปของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน

มีโครงสร้างเนื้อหาโดยแบ่งออกเป็น 3 วิชาหลัก คะแนนเต็มรวม 200 คะแนน ดังนี้

◆ 1. วิชาความรู้และลักษณะการเป็นพนักงานที่ดี (50 คะแนน)

วิชานี้เน้นเรื่องระเบียบกฎหมายที่ข้าราชการต้องรู้ เพื่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้อง

- ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน: พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม 1
- หลักเกณฑ์บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี: พ.ร.ฎ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 25
- วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง: พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 56
- หน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่: กฎหมายอาญา (ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่), พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 81
- เจตคติและจรรยาบรรณสำหรับพนักงานของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน 95

◆ 2. วิชาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และภาษาไทย (100 คะแนน)

แบ่งออกเป็น 3 ส่วนย่อยที่ต้องใช้ทักษะการคำนวณและตรรกะ:

- การคิดวิเคราะห์เชิงปริมาณ (คณิตศาสตร์): อนุกรม, โจทย์คณิตศาสตร์พื้นฐาน (ร้อยละ, กำไร-ขาดทุน, ห.ร.ม./ค.ร.น.), ตารางข้อมูลและกราฟ 109
- การคิดวิเคราะห์เชิงนามธรรม (เหตุผล): อุปมาอุปไมย, การสรุปความจากเงื่อนไขสัญลักษณ์, การสรุปความจากเงื่อนไขภาษา
- การคิดวิเคราะห์เชิงภาษา (ภาษาไทย): การเรียงลำดับประโยค, การสรุปความจากบทความสั้น/บทความยาว, การสะกดคำและหลักภาษา

◆ 3. วิชาภาษาอังกฤษ (50 คะแนน)

วัดความสามารถในการสื่อสารเบื้องต้นและการทำความเข้าใจภาษาอังกฤษ:

273

- Structure & Grammar: ไวยากรณ์พื้นฐานที่จำเป็น
- Vocabulary: คำศัพท์ที่มักพบในชีวิตประจำวันและการทำงาน
- Reading Comprehension: การอ่านเพื่อจับใจความจากบทความหรืออีเมล
- Conversation / Expressions: สำนวนที่ใช้ในการสนทนาได้ตอบ

◆ ภาคความรู้ความสามารถทั่วไปของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน มีโครงสร้างเนื้อหาโดยแบ่งออกเป็น 3 วิชาหลัก คะแนนเต็มรวม 200 คะแนน ดังนี้

1. วิชาความรู้และลักษณะการเป็นพนักงานที่ดี (50 คะแนน)

วิชานี้เน้นเรื่องระเบียบกฎหมายที่พนักงานต้องรู้ เพื่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้อง

◆ ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน: พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อที่ 1: การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินตาม พ.ร.บ. นี้ แบ่งออกเป็นกี่ส่วน อะไรบ้าง?

ก. 2 ส่วน คือ ราชการส่วนกลาง และราชการส่วนภูมิภาค

ข. 3 ส่วน คือ ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น

ค. 3 ส่วน คือ ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น

ง. 4 ส่วน คือ ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น และราชการส่วนพิเศษ

เฉลย: ข. 3 ส่วน คือ ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น

อธิบาย: ตามมาตรา 4 แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 กำหนดให้จัดระเบียบราชการไว้ 3 รูปแบบหลัก เพื่อกระจายอำนาจและบริหารจัดการให้ครอบคลุม คือ 1. ส่วนกลาง (สำนักนายกรัฐมนตรี, กระทรวง, ทบวง, กรม) 2. ส่วนภูมิภาค (จังหวัด, อำเภอ) และ 3. ส่วนท้องถิ่น (อบจ., เทศบาล, อบต., เมืองพัทยา, กทม.)

ข้อที่ 2: การจัดตั้ง การรวม หรือการโอน "กระทรวง" ให้กระทำโดยกฎหมายใด?

ก. พระราชบัญญัติ

ข. พระราชกฤษฎีกา

ค. พระราชกำหนด

ง. กฎกระทรวง

เฉลย: ก. พระราชบัญญัติ

อธิบาย: ตามมาตรา 8 การจัดตั้ง การรวม หรือการโอนกระทรวงหรือทบวง ต้องตราเป็น "พระราชบัญญัติ" เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างหลักที่มีผลกระทบต่อขอบเขตอำนาจหน้าที่และงบประมาณจำนวนมาก

ข้อที่ 3: หากมีการ "เปลี่ยนชื่อ" กระทรวง หรือกรม โดยที่ไม่มีการกำหนดตำแหน่งหรืออัตราข้าราชการเพิ่มขึ้น ให้ตราเป็นกฎหมายใด?

ก. พระราชบัญญัติ

ข. พระราชกฤษฎีกา

ค. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

ง. กฎกระทรวง

เฉลย: ข. พระราชกฤษฎีกา

อธิบาย: มาตรา 8 วรรคสี่ ระบุว่า การเปลี่ยนชื่อส่วนราชการ (กระทรวง/กรม) หากไม่มีการเพิ่มตำแหน่งหรืออัตรากำลังคน ให้ทำได้โดยการตราเป็น "พระราชกฤษฎีกา" เพื่อความคล่องตัวกว่าการออกพระราชบัญญัติ

ข้อที่ 4: ส่วนราชการใดที่มีฐานะเป็น "นิติบุคคล" และเป็น "กรม" ตามกฎหมายนี้?

ก. สำนักนายกรัฐมนตรี

ข. กระทรวง

ค. กรม

ง. ถูกทุกข้อ

เฉลย: ง. ถูกทุกข้อ

อธิบาย: ตามมาตรา 7 และ 18 สำนักนายกรัฐมนตรีมีฐานะเป็นกระทรวง และทั้งสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง ทบวง และ กรม ต่างมีฐานะเป็นนิติบุคคลตามกฎหมาย เพื่อให้สามารถทำนิติกรรมสัญญาและถือครองทรัพย์สินในนามหน่วยงานได้

ข้อที่ 5: ใครเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของข้าราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี?

ก. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ข. รองนายกรัฐมนตรี

ค. นายกรัฐมนตรี

ง. เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

เฉลย: ค. นายกรัฐมนตรี

อธิบาย: ตามมาตรา 10 นายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาลและเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของข้าราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี และมีอำนาจกำกับโดยทั่วไปซึ่งการบริหารราชการแผ่นดิน

ข้อที่ 6: การแบ่งส่วนราชการภายใน "กรม" ให้ตราเป็นกฎหมายใด?

ก. พระราชกฤษฎีกา

ข. กฎกระทรวง

ค. ประกาศกระทรวง

ง. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

เฉลย: ข. กฎกระทรวง

อธิบาย: มาตรา 8 ฉ ระบุว่า การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่มีฐานะเป็นกรม ให้ตราเป็น "กฎหมายกระทรวง" โดยระบุอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนไว้ด้วย

ข้อที่ 7: ใครเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำ "แผนปฏิบัติราชการ" ของกระทรวง?

ก. รัฐมนตรีว่าการกระทรวง

ข. ปลัดกระทรวง

ค. อธิบดี

ง. คณะรัฐมนตรี

เฉลย: ข. ปลัดกระทรวง

อธิบาย: ปลัดกระทรวงมีหน้าที่ควบคุมราชการประจำในกระทรวง และมีหน้าที่จัดทำแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายของรัฐบาล

ข้อที่ 8: หน่วยงานใดทำหน้าที่เป็นเลขานุการของ "ก.พ.ร." (คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ)?

ก. สำนักงาน ก.พ.

ข. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ค. สำนักงาน ก.พ.ร.

ง. สำนักงานงบประมาณ

เฉลย: ค. สำนักงาน ก.พ.ร.

อธิบาย: สำนักงาน ก.พ.ร. เป็นส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการให้แก่ คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูประบบราชการ

ข้อที่ 9: ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ใครจะเป็นผู้รักษาราชการแทน?

ก. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ข. รองนายกรัฐมนตรีที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ค. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

ง. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เฉลย: ข. รองนายกรัฐมนตรีที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

อธิบาย: ตามมาตรา 41 หากนายกรัฐมนตรีไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาราชการแทน ถ้ามีรองหลายคนให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายคนใดคนหนึ่ง แต่ถ้าไม่มีรองนายกฯ ให้รัฐมนตรีที่คณะรัฐมนตรีมอบหมายเป็นผู้รักษาราชการแทน

ข้อที่ 10: "การมอบอำนาจ" มีวัตถุประสงค์หลักเพื่ออะไรตาม พ.ร.บ. นี้?

- ก. เพื่อให้ผู้ได้บังคับบัญชาทีมงานทำงานมากขึ้น
- ข. เพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน
- ค. เพื่อให้ผู้มอบอำนาจพ้นจากความรับผิดชอบ
- ง. เพื่อเป็นการเลื่อนตำแหน่งทางอ้อม

เฉลย: ข. เพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน

อธิบาย: มาตรา 38 การมอบอำนาจให้ทำเป็นหนังสือ โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระและการกระจายอำนาจเพื่อให้เกิดความรวดเร็ว ลดขั้นตอน และเข้าถึงประชาชนได้ดีขึ้น

ข้อที่ 11: การจัดตั้ง การรวม หรือการโอน "ทบวง" ที่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือกระทรวง ให้ตราเป็นกฎหมายใด?

- ก. พระราชบัญญัติ
- ข. พระราชกฤษฎีกา
- ค. กฎกระทรวง
- ง. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

เฉลย: ก. พระราชบัญญัติ

อธิบาย: มาตรา 8 กำหนดว่าการจัดตั้งส่วนราชการระดับ กระทรวง หรือ ทบวง (ซึ่งมีฐานะเทียบเท่ากระทรวง) ต้องตราเป็น "พระราชบัญญัติ" เพราะเป็นการสร้างนิติบุคคลใหม่ที่มีผลผูกพันงบประมาณและอำนาจรัฐระดับสูง

ข้อที่ 12: ตำแหน่งใดต่อไปนี้เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของ "กรม"?

- ก. ปลัดกระทรวง
- ข. เลขาธิการรัฐมนตรี
- ค. อธิบดี
- ง. หัวหน้ากอง

เฉลย: ค. อธิบดี

อธิบาย: ตามมาตรา 32 ในแต่ละกรมให้มี "อธิบดี" เป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ และรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกรมให้เป็นไปตามกติกากฎและแผนปฏิบัติราชการของกระทรวง

ข้อที่ 13: การ "ยุบ" ส่วนราชการระดับกรมหรือกระทรวง โดยไม่มีการกำหนดตำแหน่งเพิ่ม ให้ตราเป็นกฎหมายใด?

- ก. พระราชบัญญัติ
- ข. พระราชกฤษฎีกา
- ค. ระเบียบคณะรัฐมนตรี
- ง. ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เฉลย: ข. พระราชกฤษฎีกา

อธิบาย: มาตรา 8 ตรี ระบุว่ากรยุบส่วนราชการ (กระทรวง/ทบวง/กรม) ให้ตราเป็น "พระราชกฤษฎีกา" เพื่อความรวดเร็วในการปรับปรุงโครงสร้างรัฐ โดยเมื่อยุบแล้วให้งบประมาณและทรัพย์สินโอนไปตามที่ระบุใน พรฎ.

ข้อที่ 14: คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) มีใครเป็นประธานโดยตำแหน่ง?

- ก. นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่มอบหมาย
- ข. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
- ค. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
- ง. เลขาธิการ ก.พ.

เฉลย: ก. นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่มอบหมาย

อธิบาย: ก.พ.ร. เป็นกลไกสำคัญในการปฏิรูประบบราชการ จึงต้องมีหัวหน้าฝ่ายบริหารหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นประธานเพื่อขับเคลื่อนนโยบายภาพรวมของทุกกระทรวง

ข้อที่ 15: การจัดระเบียบราชการส่วนภูมิภาค ประกอบด้วยหน่วยงานใดบ้าง?

ก. จังหวัด และ อำเภอ

ข. จังหวัด อำเภอ และ เทศบาล

ค. ภาค จังหวัด และ อำเภอ

ง. จังหวัด อำเภอ ตำบล และ หมู่บ้าน

เฉลย: ก. จังหวัด และ อำเภอ

อธิบาย: ตามมาตรา 51 ราชการส่วนภูมิภาคมีเพียง "จังหวัด" และ "อำเภอ" เท่านั้น ส่วนเทศบาลคือท้องถิ่น และ ตำบล/หมู่บ้าน คือการปกครองท้องถิ่นตามกฎหมายลักษณะปกครองท้องถิ่น

ข้อที่ 16: การจัดตั้ง การยุบ และการเปลี่ยนแปลงเขต "จังหวัด" ให้ตราเป็นกฎหมายใด?

ก. พระราชบัญญัติ

ข. พระราชกฤษฎีกา

ค. ประกาศกระทรวงมหาดไทย

ง. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

เฉลย: ก. พระราชบัญญัติ

อธิบาย: จังหวัดมีฐานะเป็น "นิติบุคคล" การสร้างหรือยกเลิกสถานะนิติบุคคลระดับเขตปกครองสำคัญต้องทำผ่านฝ่ายนิติบัญญัติโดยตราเป็น "พระราชบัญญัติ"

ข้อที่ 17: ใครเป็นผู้แทนของรัฐบาลในส่วนภูมิภาคที่มีหน้าที่รับผิดชอบบริหารราชการจังหวัด?

ก. ปลัดจังหวัด

ข. ผู้ว่าราชการจังหวัด

ค. นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ง. ประธานสภาจังหวัด

เฉลย: ข. ผู้ว่าราชการจังหวัด

อธิบาย: ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการทุกฝ่ายในจังหวัด (ยกเว้นข้าราชการทหาร ตุลาการ และ อัยการ) และเป็นผู้รับนโยบายจากรัฐบาลมาปฏิบัติในพื้นที่

ข้อที่ 18: การจัดตั้ง การยุบ และการเปลี่ยนแปลงเขต "อำเภอ" ให้ตราเป็นกฎหมายใด?

ก. พระราชบัญญัติ

ข. พระราชกฤษฎีกา

ค. กฎกระทรวงมหาดไทย

ง. ประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ

เฉลย: ข. พระราชกฤษฎีกา

อธิบาย: มาตรา 61 ระบุว่า การตั้ง ยุบ หรือเปลี่ยนแปลงเขตอำเภอ ให้ตราเป็น "พระราชกฤษฎีกา" เนื่องจากอำเภอไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล จึงใช้กฎหมายลำดับรองจาก พรบ. ได้

ข้อที่ 19: ในกรณีที่มีการ "มอบอำนาจ" ให้ปฏิบัติราชการแทน ผู้รับมอบอำนาจจะต้องดำเนินการอย่างไร?

ก. สามารถมอบอำนาจต่อไปให้ใครก็ได้ทันที

ข. ต้องทำสัญญาจ้างกับผู้มอบอำนาจ

ค. ต้องรับมอบอำนาจนั้นและจะมอบอำนาจช่วงต่อไม่ได้ เว้นแต่กฎหมายจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

ง. ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษาทุกครั้ง

เฉลย: ค. ต้องรับมอบอำนาจนั้นและจะมอบอำนาจช่วงต่อไม่ได้ เว้นแต่กฎหมายจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

อธิบาย: การมอบอำนาจช่วง (มอบต่อ) จะทำได้ก็ต่อเมื่อมีกฎหมายระบุให้ทำได้ หรือได้รับอนุญาตตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อป้องกันความสับสนในสายบังคับบัญชา

ข้อที่ 20: การ "รักษาราชการแทน" ต่างจาก "ปฏิบัติราชการแทน" อย่างไรในสาระสำคัญ?

- ก. รักษาราชการแทนใช้เมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ส่วนปฏิบัติราชการแทนคือการมอบอำนาจให้ทำแทนในขณะที่ผู้มอบยังอยู่
- ข. รักษาราชการแทนใช้กับข้าราชการประจำเท่านั้น
- ค. ปฏิบัติราชการแทนมีอำนาจมากกว่ารักษาราชการแทน
- ง. ไม่มีข้อใดถูก

เฉลย: ก. รักษาราชการแทนใช้เมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้

อธิบาย: "รักษาราชการ" คือ ตัวจริงไม่อยู่/ไม่มีตัวจริง (เช่น มาตรา 41) ส่วน "ปฏิบัติแทน" คือ ตัวจริงอยู่แต่มอบงานบางส่วนให้คนอื่นทำแทนเพื่อความรวดเร็ว (มาตรา 38)

ข้อที่ 21: ข้อใดคือหลักการสำคัญของการปฏิบัติหน้าที่ราชการตาม พ.ร.บ. นี้?

- ก. เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน
- ข. เพื่อความอยู่รอดของข้าราชการ
- ค. เพื่อประหยัดงบประมาณเพียงอย่างเดียว
- ง. เพื่อความพึงพอใจของนักการเมือง

เฉลย: ก. เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน

อธิบาย: มาตรา 3/1 ระบุว่าการปฏิบัติหน้าที่ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพ และคุ้มค่าในเชิงภารกิจ

ข้อที่ 22: หน่วยงานใดมีอำนาจประเมินผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติราชการในภาพรวม?

- ก. ก.พ.ร.
- ข. ศาลปกครอง
- ค. กระทรวงการคลัง
- ง. กรมการปกครอง

เฉลย: ก. ก.พ.ร.

อธิบาย: คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการมีหน้าที่เสนอแนะ ครม. และประเมินว่าส่วนราชการต่างๆ ปฏิบัติหน้าที่ได้ตามหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือไม่

ข้อที่ 23: ในการรักษาราชการแทนตำแหน่ง "ปลัดกระทรวง" หากปลัดไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ใครเป็นผู้แต่งตั้ง?

- ก. นายกรัฐมนตรี
- ข. คณะรัฐมนตรี
- ค. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงนั้น
- ง. ปลัดกระทรวงมหาดไทย

เฉลย: ค. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงนั้น

อธิบาย: ตามมาตรา 42 ให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัดแต่งตั้งรองปลัดกระทรวงคนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน

ข้อที่ 24: "คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด" (ก.ธ.จ.) มีหน้าที่หลักตามข้อใด?

- ก. สอดส่องและเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานรัฐในจังหวัด
- ข. พิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือนผู้ว่าฯ
- ค. อนุมัติการสร้างถนนในจังหวัด
- ง. ตัดสินคดีความแพ่งในจังหวัด

เฉลย: ก. สอดส่องและเสนอแนะการปฏิบัติภารกิจของหน่วยงานรัฐในจังหวัด

อธิบาย: ก.ธ.จ. ถูกตั้งขึ้นเพื่อเป็นกลไกตรวจสอบภาคประชาชนและข้าราชการให้ทำงานด้วยความโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล

ข้อที่ 25: ใครเป็นประธานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด (ก.ธ.จ.)?

ก. ผู้ว่าราชการจังหวัด

ข. ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี

ค. นายก อบจ.

ง. ปลัดจังหวัด

เฉลย: ข. ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี

อธิบาย: เพื่อความเที่ยงธรรม ประธาน ก.ธ.จ. จะเป็นผู้ตรวจราชการจากส่วนกลาง ไม่ใช่คนในพื้นที่ เพื่อให้ตรวจสอบหน่วยงานในจังหวัดได้โดยอิสระ

ข้อที่ 26: การกำหนดเขตพื้นที่เพื่อจัดตั้งเป็น "จังหวัด" ต้องคำนึงถึงปัจจัยใด?

ก. จำนวนประชากร เนื้อที่ และสภาพทางภูมิศาสตร์

ข. จำนวนวัดและสถานศึกษา

ค. ความนิยมของพรรคการเมือง

ง. จำนวนห้างสรรพสินค้า

เฉลย: ก. จำนวนประชากร เนื้อที่ และสภาพทางภูมิศาสตร์

อธิบาย: การตั้งจังหวัดใหม่พิจารณาจากความหนาแน่นของประชากร ความกว้างขวางของพื้นที่ และความสะดวกในการคมนาคมเพื่อให้การบริหารเข้าถึงประชาชน

ข้อที่ 27: ตำแหน่งใดเป็นหัวหน้าข้าราชการใน "อำเภอ"?

ก. ผู้ว่าราชการจังหวัด

ข. นายอำเภอ

ค. ปลัดอำเภอ

ง. กำนัน

เฉลย: ข. นายอำเภอ

อธิบาย: นายอำเภอเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในอำเภอ และรับผิดชอบบริหารราชการอำเภอตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้ว่าฯ หรือกระทรวง

ข้อที่ 28: กฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้กับข้าราชการฝ่ายใดเป็นหลัก?

ก. ฝ่ายตุลาการ

ข. ฝ่ายนิติบัญญัติ

ค. ฝ่ายบริหาร (ข้าราชการพลเรือน)

ง. ข้าราชการทหาร

เฉลย: ค. ฝ่ายบริหาร (ข้าราชการพลเรือน)

อธิบาย: พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน มุ่งเน้นการจัดโครงสร้างฝ่ายบริหาร (ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น)

ข้อที่ 29: การแบ่งส่วนราชการภายใน "สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี" ให้ตราเป็น?

ก. กฎกระทรวง

ข. พระราชกฤษฎีกา

ค. พระราชบัญญัติ

ง. ระเบียบกระทรวง

เฉลย: ก. กฎกระทรวง

อธิบาย: เช่นเดียวกับกรม การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักเลขาธิการรัฐมนตรีต้องตราเป็น "กฎกระทรวง"

ข้อที่ 30: วัตถุประสงค์ของการมี พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน คือข้อใด?

ก. เพื่อให้ทราบว่าเป็นหัวหน้าใคร

ข. เพื่อจัดระเบียบโครงสร้างการทำงานของภาครัฐให้เป็นเอกภาพและประสิทธิภาพ

ค. เพื่อเพิ่มจำนวนกระทรวงให้มากขึ้น

ง. เพื่อความสะดวกในการเก็บภาษี

เฉลย: ข. เพื่อจัดระเบียบโครงสร้างการทำงานของภาครัฐให้เป็นเอกภาพและประสิทธิภาพ

.....
อธิบาย: เป็นกฎหมายแม่บทที่วางรากฐานการปกครองและการกระจายอำนาจของประเทศไทย เพื่อให้ทุกหน่วยงานทำงานสอดคล้องกันเพื่อประชาชน
.....

ข้อที่ 31: ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม พ.ร.บ. นี้ ส่วนราชการต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ควรคำนึงถึงเรื่องใดเป็นลำดับแรก?

ก. การประหยัดงบประมาณ

ข. ความพึงพอใจของข้าราชการ

ค. ผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

ง. การปฏิบัติตามระเบียบเครื่องครัด

เฉลย: ค. ผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ

อธิบาย: ตามมาตรา 3/1 บัญญัติว่า การบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ต้องเกิด "ผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ" ความคุ้มค่า และการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นหัวใจของการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management)

.....
ข้อที่ 32: ใครเป็นผู้รักษาการตาม พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534?

ก. ประธานรัฐสภา

ข. นายกรัฐมนตรี

ค. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ง. เลขาธิการ ก.พ.ร.

เฉลย: ข. นายกรัฐมนตรี

อธิบาย: มาตรา 5 กำหนดให้ "นายกรัฐมนตรี" เป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งหมายถึงผู้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและระเบียบต่างๆ เพื่อให้เป็นไปตาม พ.ร.บ.

.....
ข้อที่ 33: "สำนักนายกรัฐมนตรี" มีฐานะเทียบเท่าส่วนราชการใดในแง่การบริหาร?

ก. กรม

ข. กระทรวง

ค. ทบวง

ง. จังหวัด

เฉลย: ข. กระทรวง

อธิบาย: ตามมาตรา 7 สำนักนายกรัฐมนตรีมีฐานะเป็น "กระทรวง" และเป็นนิติบุคคล มีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด

.....
ข้อที่ 34: หากมีการโอนส่วนราชการจากกรมหนึ่งไปอีกกรมหนึ่ง โดย "ไม่มีการกำหนดตำแหน่งเพิ่ม" ต้องตราเป็นกฎหมายใด?

ก. พระราชบัญญัติ

ข. พระราชกฤษฎีกา

ค. กฎกระทรวง

ง. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

เฉลย: ข. พระราชกฤษฎีกา

อธิบาย: มาตรา 8 วรรคสอง การรวมหรือการโอนส่วนราชการ (กระทรวง/ทบวง/กรม) หากไม่มีการกำหนดตำแหน่งหรืออัตราข้าราชการเพิ่ม ให้ตราเป็น "พระราชกฤษฎีกา" (ถ้ามีการเพิ่มตำแหน่งต้องใช้ พ.ร.บ.)

.....
ข้อที่ 35: ตำแหน่งใดเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี รองจากนายกรัฐมนตรี?

ก. เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ข. รองนายกรัฐมนตรี

ค. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ง. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

เฉลย: ข. รองนายกรัฐมนตรี

.....
อธิบาย: ตามมาตรา 10 นายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด โดยมีรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ

.....
ข้อที่ 36: "เลขาธิการนายกรัฐมนตรี" มีอำนาจหน้าที่หน้าที่หลักเกี่ยวกับข้อใด?

ก. งานนโยบายและแผนของประเทศ	ข. งานราชการทางการเมือง
ค. งานสารบรรณและงานธุรการของคณะรัฐมนตรี	ง. งานงบประมาณแผ่นดิน

เฉลย: ข. งานราชการทางการเมือง

อธิบาย: ตามมาตรา 12 สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ "ราชการทางการเมือง" ส่วนงานของคณะรัฐมนตรีเป็นหน้าที่ของ "สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี" (สคค.)

.....
ข้อที่ 37: ส่วนราชการใดในสำนักนายกรัฐมนตรีที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับ "ราชการประจำ" ทั้งปวงของสำนักนายกรัฐมนตรี?

ก. สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี	ข. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ค. สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	ง. สำนักงบประมาณ

เฉลย: ค. สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

อธิบาย: มาตรา 13 กำหนดให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำ มีปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นผู้บังคับบัญชา

.....
ข้อที่ 38: ใครมีอำนาจประกาศกำหนด "ส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น" ให้มีฐานะเป็นกรม?

ก. นายกรัฐมนตรี	ข. คณะรัฐมนตรี
ค. รัฐสภา โดยการตราเป็น พ.ร.บ.	ง. ก.พ.ร.

เฉลย: ค. รัฐสภา โดยการตราเป็น พ.ร.บ.

อธิบาย: มาตรา 7 ระบุว่าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมหรือเทียบเท่ากรม ต้องตราเป็น "พระราชบัญญัติ" ในการจัดตั้ง

.....
ข้อที่ 39: ในการปฏิบัติราชการของกระทรวง นอกจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแล้ว ใครเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการ?

ก. ปลัดกระทรวง	ข. รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
ค. อธิบดี	ง. ผู้ตรวจราชการกระทรวง

เฉลย: ข. รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง

อธิบาย: มาตรา 20 รัฐมนตรีช่วยฯ มีหน้าที่ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมอบหมาย (เป็นข้าราชการการเมือง)

.....
ข้อที่ 40: "เลขาธิการรัฐมนตรี" สังกัดส่วนราชการใด?

ก. สำนักงานปลัดกระทรวง	ข. กรมการปกครอง
ค. สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี	ง. สำนักนายกรัฐมนตรี

เฉลย: ค. สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี

อธิบาย: ตามมาตรา 22 ในแต่ละกระทรวงให้มีสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทางการเมือง โดยมีเลขาธิการรัฐมนตรีเป็นหัวหน้า

ข้อที่ 41: ใครคือผู้รับผิดชอบ "จัดทำแผนปฏิบัติราชการของกรม" ให้สอดคล้องกับแผนของกระทรวง?

ก. ปลัดกระทรวง

ข. อธิบดี

ค. ผู้อำนวยการกอง

ง. รัฐมนตรี

เฉลย: ข. อธิบดี

อธิบาย: มาตรา 32 อธิบดีมีหน้าที่จัดทำแผนปฏิบัติราชการของกรมและรับผิดชอบการปฏิบัติราชการให้เกิดผลสัมฤทธิ์

ข้อที่ 42: "ทบวง" ที่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือกระทรวง มีผู้บังคับบัญชาสูงสุดคือใคร?

ก. ปลัดทบวง

ข. รัฐมนตรีว่าการทบวง

ค. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่ทบวงสังกัด

ง. อธิบดีทบวง

เฉลย: ข. รัฐมนตรีว่าการทบวง

อธิบาย: ตามมาตรา 25 ทบวงมีรัฐมนตรีว่าการทบวงเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของทบวง

ข้อที่ 43: การแบ่งส่วนราชการภายในกรมออกเป็น "กอง" หรือ "ส่วน" ให้ทำเป็นกฎหมายใด?

ก. พระราชกฤษฎีกา

ข. กฎกระทรวง

ค. ประกาศกรม

ง. ระเบียบกระทรวง

เฉลย: ข. กฎกระทรวง

อธิบาย: มาตรา 8 ฉ การแบ่งส่วนราชการภายในให้ตราเป็น "กฎกระทรวง" โดยรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเป็นผู้ออกกฎ

ข้อที่ 44: ในกรณีที่มีการ "ยุบ" กรม กฎหมายกำหนดให้ลูกจ้างหรือข้าราชการพ้นจากตำแหน่งภายในกี่วัน?

ก. 15 วัน

ข. 30 วัน

ค. 45 วัน

ง. 60 วัน

เฉลย: ข. 30 วัน

อธิบาย: มาตรา 8 ตรี วรรคสอง เมื่อมีพระราชกฤษฎีกายุบส่วนราชการ ให้ข้าราชการหรือลูกจ้างพ้นจากตำแหน่งในวันที่ พรฎ. มีผลบังคับใช้ (ซึ่งมักกำหนดกรอบเวลาการชำระบัญชีหรือโอนย้ายภายใน 30 วัน)

ข้อที่ 45: "คณะกรรมการจังหวัด" (กจ.) ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของผู้ว่าฯ มีใครเป็นเลขานุการ?

ก. ปลัดจังหวัด

ข. หัวหน้าสำนักงานจังหวัด

ค. นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด

ง. ผู้กำกับตำรวจภูธรจังหวัด

เฉลย: ข. หัวหน้าสำนักงานจังหวัด

อธิบาย: ตามมาตรา 53 หัวหน้าสำนักงานจังหวัดทำหน้าที่เลขานุการของคณะกรรมการจังหวัด

ข้อที่ 46: หากผู้ว่าราชการจังหวัด "ไม่อาจปฏิบัติราชการได้" และไม่มีรองผู้ว่าฯ ใครจะเป็นผู้รักษาราชการแทน?

ก. ปลัดจังหวัด

ข. นายอำเภอที่อาวุโสสูงสุด

ค. ข้าราชการในจังหวัดที่ปลัดกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้ง

ง. นายก อบจ.

เฉลย: ค. ข้าราชการในจังหวัดที่ปลัดกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้ง

อธิบาย: ตามมาตรา 56 ในกรณีไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้ว่าฯ หรือมีแต่ปฏิบัติราชการไม่ได้ ให้รองผู้ว่าฯ รักษาการ ถ้าไม่มีรองผู้ว่าฯ ให้ "ปลัดกระทรวงมหาดไทย" แต่งตั้งข้าราชการในจังหวัดนั้นที่เห็นสมควร

ข้อที่ 53: หน่วยงานใดทำหน้าที่ตรวจสอบ "ความคุ้มค่า" ของการใช้อำนาจรัฐตาม พ.ร.บ. นี้?

ก. ก.พ.ร.

ข. สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.)

ค. กรมบัญชีกลาง

ง. สำนักงานงบประมาณ

เฉลย: ก. ก.พ.ร.

อธิบาย: แม้ สตง. จะตรวจเงิน แต่ในแง่ "ระบบบริหาร" ว่าคุ้มค่าและเกิดผลสัมฤทธิ์ตาม พรบ. บริหารราชการแผ่นดินหรือไม่ เป็นหน้าที่ของ ก.พ.ร.

ข้อที่ 54: การตั้ง "กลุ่มจังหวัด" เป็นอำนาจของใครในการประกาศกำหนด?

ก. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ข. นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของ ก.พ.ร.

ค. คณะรัฐมนตรีโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ง. คณะกรรมการนโยบายบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัด (ก.น.จ.)

เฉลย: ค. คณะรัฐมนตรีโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

อธิบาย: การกำหนดให้จังหวัดใดรวมเป็นกลุ่มจังหวัด ให้ตราเป็น "พระราชกฤษฎีกา" ตามมาตรา 53/1

ข้อที่ 55: ข้อใด "ไม่ใช่" องค์ประกอบของราชการส่วนท้องถิ่นตาม พ.ร.บ. นี้?

ก. องค์การบริหารส่วนจังหวัด

ข. เทศบาล

ค. อำเภอ

ง. กรุงเทพมหานคร

เฉลย: ค. อำเภอ

อธิบาย: อำเภอเป็นราชการส่วนภูมิภาค ไม่ใช่ส่วนท้องถิ่น

ข้อที่ 56: ในการ "รักษาราชการแทน" ผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจหน้าที่อย่างไร?

ก. มีอำนาจเฉพาะงานธุรการเท่านั้น

ข. มีอำนาจเท่ากับผู้ซึ่งตนแทน

ค. มีอำนาจแต่ไม่สามารถลงนามในเอกสารสำคัญได้

ง. มีอำนาจตามที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือเท่านั้น

เฉลย: ข. มีอำนาจเท่ากับผู้ซึ่งตนแทน

อธิบาย: ตามมาตรา 48 ผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทนในทุกประการ เพื่อไม่ให้งานราชการหยุดชะงัก

ข้อที่ 57: การปฏิบัติราชการแทน จะต้องยึดถือสิ่งใดเป็นแนวทางตามมาตรา 3/1?

ก. ความสะดวกรวดเร็วของข้าราชการ

ข. การกระจายอำนาจและการตัดสินใจ

ค. การรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง

ง. การประหยัดค่าใช้จ่ายเพียงอย่างเดียว

เฉลย: ข. การกระจายอำนาจและการตัดสินใจ

อธิบาย: การมอบอำนาจและการปฏิบัติราชการแทนมีวัตถุประสงค์เพื่อกระจายอำนาจการตัดสินใจให้รวดเร็วและเข้าถึงประชาชน

ข้อที่ 58: เมื่อมีการโอนส่วนราชการและ "ยุบตำแหน่ง" เดิม เงินงบประมาณที่เหลืออยู่ของตำแหน่งนั้นต้องทำอะไร?

ก. ตกเป็นเงินคงคลัง

ข. โอนไปที่สำนักงาน ก.พ.

ค. ระวังการใช้และสงวนกระทรวงการคลัง

ง. ให้ใช้จ่ายต่อไปได้ตามที่นายกฯ สั่ง

เฉลย: ค. ระวังการใช้และสงวนกระทรวงการคลัง

อธิบาย: เมื่อตำแหน่งถูกยุบ งบประมาณส่วนที่เกี่ยวข้องกับตำแหน่งนั้น (เช่น เงินเดือน) จะต้องระวังการจ่ายและสงวนตามระเบียบการเงิน

ข้อที่ 59: "คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด" (ก.ธ.จ.) ประกอบด้วยผู้แทนจากภาคส่วนใดบ้าง?

ก. ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

ข. ข้าราชการระดับสูงในจังหวัดเท่านั้น

ค. สมาชิกสภาจังหวัดเท่านั้น

ง. นายอำเภอทุกคนในจังหวัด

เฉลย: ก. ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม

อธิบาย: ก.ธ.จ. เน้นการมีส่วนร่วมจากหลายภาคส่วนเพื่อให้เกิดการตรวจสอบที่โปร่งใส

ข้อที่ 60: ใครเป็นผู้แต่งตั้ง "เลขาธิการ ก.พ.ร."?

ก. นายกรัฐมนตรี

ข. คณะรัฐมนตรี

ค. ประธาน ก.พ.ร.

ง. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

เฉลย: ก. นายกรัฐมนตรี

อธิบาย: เลขาธิการ ก.พ.ร. เป็นหัวหน้าส่วนราชการในสำนักนายกรัฐมนตรี โดยนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาและมีอำนาจเสนอแต่งตั้งตามกฎหมายข้าราชการพลเรือน

สรุปเทคนิคการจำสำหรับการสอบ:

1. ตั้ง/รวม/โอน (เพิ่มคน) = พระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.)
2. ยุบ/เปลี่ยนชื่อ/รวม/โอน (ไม่เพิ่มคน) = พระราชกฤษฎีกา (พ.ร.ฎ.)
3. แบ่งงานในกรม/สำนักเลขาธิการรัฐมนตรี = กฎกระทรวง
4. ส่วนภูมิภาค = จังหวัด (นิติบุคคล), อำเภอ (ไม่เป็นนิติบุคคล)
5. รักษาการ = ตัวไม่อยู่/ไม่มีตัว, ปฏิบัติแทน = ตัวอยู่แต่ไม่ทำงาน

สรุปสาระสำคัญของ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีเนื้อหาครอบคลุมโครงสร้างการบริหารงานภาครัฐของไทย โดยแบ่งออกเป็นส่วนหลักๆ ดังนี้ครับ:

1. หลักการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

การบริหารราชการแผ่นดินไทยใช้หลักการ 3 รูปแบบ เพื่อกระจายอำนาจและรวมศูนย์อำนาจอย่างเหมาะสม:

- **การรวมอำนาจ (Centralization):** คือการบริหารราชการส่วนกลาง
- **การแบ่งอำนาจ (Deconcentration):** คือการบริหารราชการส่วนภูมิภาค
- **การกระจายอำนาจ (Decentralization):** คือการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
- **เป้าหมายหลัก:** เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน, เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจรัฐ, ความมีประสิทธิภาพ, ความคุ้มค่า และการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน

2. การจัดระเบียบราชการส่วนกลาง

ประกอบด้วย สำนักนายกรัฐมนตรี, กระทรวง (หรือทบวงที่มีฐานะเท่ากระทรวง), ทบวง (สังกัดกระทรวง), และกรม

- **สำนักนายกรัฐมนตรี:** มีฐานะเป็นกระทรวง มีนายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด เน้นการกำหนดนโยบายและกำกับดูแลภาพรวม
- **การจัดระเบียบในกระทรวง:** แบ่งส่วนราชการเป็น สำนักงานรัฐมนตรี (การเมือง), สำนักงานปลัดกระทรวง (บริหารทั่วไป), และกรม

- ทบวงและกรม : กรมเป็นหน่วยงานปฏิบัติที่มีอำนาจหน้าที่เฉพาะด้าน การจัดตั้ง/ยุบ ต้องทำเป็น "พระราชบัญญัติ" (ถ้าเพิ่มงบ/คน) หรือ "พระราชกฤษฎีกา" (ถ้าไม่เพิ่มงบ/คน)

3. การรักษาและปฏิบัติราชการแทน

เป็นกลไกเพื่อให้งานราชการไม่หยุดชะงัก:

- การปฏิบัติราชการแทน: มอบหมายอำนาจให้ผู้อื่นทำแทนตามกฎระเบียบ (Delegation of Authority) โดยผู้มอบยังคงมีความรับผิดชอบหลัก
- การรักษาราชการแทน: ใช้ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่ง "ไม่อาจปฏิบัติราชการได้" หรือ "ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่ง" เช่น นายกรัฐมนตรีไม่อยู่ จะมีรองนายกฯ รักษาการแทนตามลำดับ

4. การจัดระเบียบราชการส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น

- ส่วนภูมิภาค: ประกอบด้วย จังหวัด และ อำเภอ
 - จังหวัด: มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้า
 - อำเภอ : ไม่เป็นนิติบุคคล มีนายอำเภอเป็นผู้บังคับบัญชา
- ส่วนท้องถิ่น: เช่น อบจ., เทศบาล, อบต., และรูปแบบพิเศษ (กรุงเทพฯ, พัทยา) เน้นการให้ประชาชนปกครองตนเอง

5. คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)

เป็นหน่วยงานสำคัญที่มีหน้าที่เสนอแนะและขับเคลื่อนการปรับปรุงโครงสร้างและระบบบริหารราชการแผ่นดินให้ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน

ตัวอย่างการนำไปใช้:

- กรณีการตั้งส่วนราชการใหม่: หากรัฐบาลต้องการตั้ง "กรมส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล" ขึ้นมาใหม่และมีการขออัตรากำลังเพิ่ม จะต้องตราเป็น **พระราชบัญญัติ**
- กรณีผู้ว่าราชการจังหวัดไปต่างประเทศ: รองผู้ว่าราชการจังหวัดจะทำหน้าที่ **"รักษาราชการแทน"** เพื่อให้การอนุมัติเอกสารสำคัญในจังหวัดดำเนินต่อไปได้โดยไม่สะดุด

สรุปชุดนี้จะช่วยให้คุณเห็นภาพรวมของการใช้อำนาจรัฐและการจัดโครงสร้างองค์กรตั้งแต่ระดับนโยบาย (นายกรัฐมนตรี) ไปจนถึงระดับปฏิบัติการในพื้นที่ (อำเภอ) ครับ

ข้อที่ 61: การบริหารราชการตาม พ.ร.บ. นี้ ต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์หลายประการ "ยกเว้น" ข้อใด?

ก. เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน	ข. เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
ค. เพื่อความสะดวกของข้าราชการเป็นที่ตั้ง	ง. เพื่อความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ

เฉลย: ค. เพื่อความสะดวกของข้าราชการเป็นที่ตั้ง

อธิบาย: ตามมาตรา 3/1 วัตถุประสงค์หลักของการบริหารราชการแผ่นดินคือ ประโยชน์สุขของประชาชน, ผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจรัฐ, ความมีประสิทธิภาพ, ความคุ้มค่า, การลดขั้นตอน และการตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ไม่ใช่เพื่อความสะดวกของตัวข้าราชการเอง

ข้อที่ 62: กฎหมายระบุให้ส่วนราชการต้องจัดให้มีสิ่งใดเพื่อให้ประชาชนสามารถติดตามการทำงานได้?

ก. การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร	ข. การจัดตั้งตู้ปณ. รับเรื่องราวร้องทุกข์
ค. การทำประชาคมเดือนละครั้ง	ง. การอนุญาตให้ประชาชนเข้าฟังการประชุม ครม.

เฉลย: ก. การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

อธิบาย: หนึ่งในหลักการบริหารราชการตาม พ.ร.บ. นี้ (หลัก "ใช้ ให้ มี เปิด ตาม ประเมิน") คือการ "เปิด" ซึ่งหมายถึงการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็น เพื่อให้ประชาชนตรวจสอบและมีส่วนร่วมได้

ข้อที่ 63: ใครเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการใน พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 (ฉบับแรก)?

ก. นายอานันท์ ปันยารชุน

ข. นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

ค. นายบรรหาร ศิลปอาชา

ง. พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ

เฉลย: ก. นายอานันท์ ปันยารชุน

อธิบาย: ผู้รับสนองพระบรมราชโองการใน พ.ร.บ. ฉบับหลักปี 2534 คือนายอานันท์ ปันยารชุน ส่วนนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นผู้รับสนองฯ ในฉบับที่ 8 ปี 2553 ซึ่งเป็นฉบับแก้ไขล่าสุด

ข้อที่ 64: การจัดระเบียบราชการส่วนกลาง ใช้หลักการบริหารแบบใด?

ก. การกระจายอำนาจ

ข. การแบ่งอำนาจ

ค. การรวมอำนาจ

ง. การมอบอำนาจเด็ดขาด

เฉลย: ค. การรวมอำนาจ

อธิบาย: การจัดระเบียบราชการส่วนกลาง (สำนักนายกฯ, กระทรวง, ทบวง, กรม) ใช้หลักการ "รวมอำนาจ" (Centralization) ไว้ที่ศูนย์กลางเพื่อกำหนดนโยบายและทิศทางของประเทศ

ข้อที่ 65: เทคนิคการจำ "ใช้ ให้ มี เปิด ตาม ประเมิน" คำว่า "ประเมิน" หมายถึงข้อใด?

ก. การประเมินราคาทรัพย์สินของรัฐ

ข. การประเมินผลการปฏิบัติราชการ

ค. การประเมินความพึงพอใจของนายกรัฐมนตรี

ง. การประเมินภาษีเงินได้ข้าราชการ

เฉลย: ข. การประเมินผลการปฏิบัติราชการ

อธิบาย: เป็นหลักการในมาตรา 3/1 ที่กำหนดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ทราบว่าการดำเนินงานเกิดผลสัมฤทธิ์และมีความคุ้มค่าจริงหรือไม่

ข้อที่ 66: "สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี" มีใครเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการ?

ก. นายกรัฐมนตรี

ข. รองนายกรัฐมนตรี

ค. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ง. เลขาธิการนายกรัฐมนตรี

เฉลย: ค. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

อธิบาย: สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่เกี่ยวกับราชการประจำของสำนักนายกฯ โดยมี "ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี" เป็นหัวหน้าและผู้บังคับบัญชาข้าราชการ

ข้อที่ 67: การกำหนด "หลักเกณฑ์และวิธีการ" ในการปฏิบัติราชการตาม พ.ร.บ. นี้ให้ตราเป็นกฎหมายใด?

ก. พระราชบัญญัติ

ข. พระราชกฤษฎีกา

ค. กฎกระทรวง

ง. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

เฉลย: ข. พระราชกฤษฎีกา

อธิบาย: พ.ร.บ. ระบุว่า การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติราชการเพื่อให้เกิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ให้ตราเป็น "พระราชกฤษฎีกา" (เช่น พรฎ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546)

ข้อที่ 68: ส่วนราชการใดมีหน้าที่รับผิดชอบงาน "ราชการทางการเมือง" ของนายกรัฐมนตรี?

ก. สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ข. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ค. สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

ง. สำนักงานงบประมาณ

เฉลย: ค. สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

.....
อธิบาย: สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่เกี่ยวกับราชการทางการเมือง โดยมีเลขาธิการนายกรัฐมนตรี (ข้าราชการการเมือง) เป็นหัวหน้า

.....
ข้อที่ 69: ข้อใดคือความหมายของ "การแบ่งอำนาจ" ในทางการบริหารราชการไทย?

ก. การจัดระเบียบราชการส่วนภูมิภาค	ข. การจัดระเบียบราชการส่วนท้องถิ่น
ค. การตั้งบริษัทจำกัดของรัฐ	ง. การโอนอำนาจให้องค์กรอิสระ

เฉลย: ก. การจัดระเบียบราชการส่วนภูมิภาค

อธิบาย: การบริหารราชการส่วนภูมิภาค (จังหวัด และ อำเภอ) ใช้หลัก "การแบ่งอำนาจ" (Deconcentration) คือ ส่วนกลางแบ่งอำนาจไปให้ข้าราชการในส่วนภูมิภาคตัดสินใจในระดับพื้นที่

.....
ข้อที่ 70: คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด (ก.ธ.จ.) เปรียบเสมือนหน้าที่ใดตามคำอธิบายในวิดีโอ?

ก. ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด	ข. สายลับสอดแนม (เพื่อตรวจสอบความโปร่งใส)
ค. ผู้พิพากษาตัดสินความผิดข้าราชการ	ง. เลขานุการส่วนตัวของนายกรัฐมนตรี

เฉลย: ข. สายลับสอดแนม (เพื่อตรวจสอบความโปร่งใส)

อธิบาย: ก.ธ.จ. มีหน้าที่สอดส่องการปฏิบัติราชการของหน่วยงานรัฐในจังหวัดให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล จึงเปรียบเสมือน "สายลับ" ที่คอยแจ้งข้อมูลและเสนอแนะเพื่อความโปร่งใส

.....
ข้อที่ 71: การยุบรวมหน่วยงานที่ "ไม่จำเป็น" เป็นส่วนหนึ่งของหลักเกณฑ์ใด?

ก. การกระจายอำนาจ	ข. การบริหารราชการเพื่อความคุ้มค่าและลดขั้นตอน
ค. การส่งเสริมการท่องเที่ยว	ง. การรักษาความมั่นคง

เฉลย: ข. การบริหารราชการเพื่อความคุ้มค่าและลดขั้นตอน

อธิบาย: การบริหารราชการยุคใหม่เน้นการยุบเลิกหน่วยงานที่ซ้ำซ้อนหรือไม่จำเป็น เพื่อลดงบประมาณและขั้นตอนที่ไม่เกิดประโยชน์ต่อประชาชน

.....
ข้อที่ 72: ในกรณีที่มีการโอนอำนาจหน้าที่ของกรมหนึ่งไปอีกกรมหนึ่ง โดย "มีการกำหนดตำแหน่งเพิ่ม" ต้องทำเป็นกฎหมายใด?

ก. พระราชบัญญัติ	ข. พระราชกฤษฎีกา
ค. กฎกระทรวง	ง. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

เฉลย: ก. พระราชบัญญัติ

อธิบาย: หากการจัดตั้ง รวม หรือโอนส่วนราชการ มีการเพิ่ม "ตำแหน่งหรืออัตราข้าราชการ" ต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ เท่านั้น แต่หากไม่มีการเพิ่มคนจึงจะใช้พระราชกฤษฎีกาได้

.....
ข้อที่ 73: ผู้บังคับบัญชาสูงสุดของ "ข้าราชการพลเรือน" ในจังหวัดคือใคร?

ก. ปลัดจังหวัด	ข. ผู้ว่าราชการจังหวัด
ค. นายก อบจ.	ง. ผู้ตรวจราชการเขต

เฉลย: ข. ผู้ว่าราชการจังหวัด

อธิบาย: ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นหัวหน้าบริหารราชการส่วนภูมิภาคในจังหวัด และเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารในพื้นที่จังหวัดนั้นๆ

ข้อที่ 74: "สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี" มีหน้าที่หลักเกี่ยวกับข้อใด?

ก. งานการเมืองของนายกรัฐมนตรี	ข. งานประชุมและธุรการของคณะรัฐมนตรี
ค. การวางแผนยุทธศาสตร์ชาติ	ง. การตรวจเงินแผ่นดิน

เฉลย: ข. งานประชุมและธุรการของคณะรัฐมนตรี

อธิบาย: สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (สลค.) รับผิดชอบงานสารบรรณ งานประชุม และงานธุรการของคณะรัฐมนตรีทั้งหมด

ข้อที่ 75: การจัดระเบียบราชการส่วนท้องถิ่น ใช้หลักการบริหารแบบใด?

ก. รวมอำนาจ	ข. แบ่งอำนาจ
ค. กระจายอำนาจ	ง. มอบอำนาจชั่วคราว

เฉลย: ค. กระจายอำนาจ

อธิบาย: ส่วนท้องถิ่น (เช่น อบจ. เทศบาล) ใช้หลัก "การกระจายอำนาจ" (Decentralization) เพื่อให้ท้องถิ่นปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในพื้นที่

ข้อที่ 76: "กฎกระทรวง" ที่ออกตาม พ.ร.บ. นี้ ใครเป็นผู้ลงนามออกกฎ?

ก. นายกรัฐมนตรี	ข. รัฐมนตรีเจ้าสังกัด
ค. คณะกรรมการ ก.พ.ร.	ง. ปลัดกระทรวง

เฉลย: ข. รัฐมนตรีเจ้าสังกัด

อธิบาย: รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเป็นผู้ออกกฎกระทรวงเพื่อแบ่งส่วนราชการภายในกรมหรือสำนักงานในสังกัดของตน

ข้อที่ 77: การปฏิบัติราชการที่ต้อง "คำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน" อยู่ในหลักการใด?

ก. การลดขั้นตอน	ข. การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
ค. การรวมอำนาจ	ง. การมีส่วนร่วมของประชาชน

เฉลย: ข. การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

อธิบาย: มาตรา 3/1 ระบุให้การปฏิบัติหน้าที่ต้องใช้หลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และต้องคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อผลของงานที่ทำด้วย

ข้อที่ 78: ตำแหน่ง "เลขาธิการนายกรัฐมนตรี" สังกัดส่วนราชการใด?

ก. สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	ข. สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
ค. สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	ง. กองทัพอากาศ

เฉลย: ข. สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

อธิบาย: เป็นหัวหน้าส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ดูแลงานการเมืองให้นายกฯ

ข้อที่ 79: การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินของไทยแบ่งออกเป็น 3 ส่วนตามข้อใด?

ก. ส่วนกลาง, ส่วนภูมิภาค, ส่วนท้องถิ่น	ข. ส่วนกลาง, ส่วนท้องที่, ส่วนท้องถิ่น
ค. ส่วนนิติบัญญัติ, ส่วนบริหาร, ส่วนตุลาการ	ง. ส่วนกระทรวง, ส่วนกรม, ส่วนจังหวัด

เฉลย: ก. ส่วนกลาง, ส่วนภูมิภาค, ส่วนท้องถิ่น

อธิบาย: เป็นโครงสร้างหลัก 3 รูปแบบที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. เพื่อการบริหารจัดการประเทศอย่างทั่วถึง

ข้อที่ 80: ใครเป็นประธานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) โดยตำแหน่ง?

ก. นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่มอบหมาย	ข. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ค. เลขาธิการ ก.พ.	ง. ผู้ว่าราชการจังหวัด

เฉลย: ก. นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่มอบหมาย

อธิบาย: เนื่องจาก ก.พ.ร. มีหน้าที่ดูแลภาพรวมการปฏิรูประบบราชการ จึงต้องมีนายกฯ หรือรองนายกฯ เป็นผู้ขับเคลื่อนนโยบายระดับสูงสุด

ข้อที่ 81: "สำนักนายกรัฐมนตรี" มีสถานะทางกฎหมายตามข้อใด?

ก. เป็นนิติบุคคล และมีฐานะเป็นกระทรวง	ข. เป็นหน่วยงานอิสระไม่สังกัดรัฐบาล
ค. เป็นส่วนหนึ่งของกระทรวงมหาดไทย	ง. ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคล

เฉลย: ก. เป็นนิติบุคคล และมีฐานะเป็นกระทรวง

อธิบาย: มาตรา 7 กำหนดให้สำนักนายกฯ มีสถานะเท่ากับกระทรวงและเป็นนิติบุคคล สามารถทำนิติกรรมต่างๆ ได้เอง

ข้อที่ 82: การตั้ง "คณะกรรมการจังหวัด" เพื่อทำหน้าที่ปรึกษาหารือ อยู่ในส่วนราชการใด?

ก. ราชการส่วนกลาง	ข. ราชการส่วนภูมิภาค
ค. ราชการส่วนท้องถิ่น	ง. องค์การอิสระ

เฉลย: ข. ราชการส่วนภูมิภาค

อธิบาย: เป็นคณะกรรมการที่ให้คำปรึกษาแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดในการบริหารราชการแผ่นดินในระดับจังหวัด

ข้อที่ 83: ข้อใดคือเป้าหมายสำคัญที่สุดของการ "กระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น"?

ก. เพื่อให้ท้องถิ่นเสียภาษีมากขึ้น
ข. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนปกครองตนเองได้
ค. เพื่อลดจำนวนข้าราชการส่วนกลางให้หมดไป
ง. เพื่อให้ท้องถิ่นรับผิดชอบงบประมาณแทนรัฐบาลทั้งหมด

เฉลย: ข. เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนปกครองตนเองได้

อธิบาย: เป็นเจตนารมณ์ของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นตาม พ.ร.บ. นี้ เพื่อให้เกิดการดูแลตนเองตามความต้องการของคนในพื้นที่

ข้อที่ 84: หากต้องการจะ "เปลี่ยนชื่อกระทรวง" แต่ไม่มีการเพิ่มคน ต้องตราเป็นกฎหมายใด?

ก. พระราชบัญญัติ	ข. พระราชกฤษฎีกา
ค. กฎกระทรวง	ง. ประกาศคณะรัฐมนตรี

เฉลย: ข. พระราชกฤษฎีกา

อธิบาย: การเปลี่ยนชื่อส่วนราชการที่ไม่มีผลกระทบต่ออัตรากำลังข้าราชการ ให้ใช้พระราชกฤษฎีกาเพื่อความคล่องตัว

ข้อที่ 85: ตำแหน่ง "นายอำเภอ" สังกัดกระทรวงใด?

ก. กระทรวงมหาดไทย	ข. สำนักนายกรัฐมนตรี
ค. กระทรวงยุติธรรม	ง. กระทรวงกลาโหม

เฉลย: ก. กระทรวงมหาดไทย

อธิบาย: นายอำเภอเป็นข้าราชการสังกัดกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ทำหน้าที่บริหารราชการส่วนภูมิภาคระดับอำเภอ

ข้อที่ 86: การ "รักษาราชการแทน" มีผลเมื่อใด?

ก. เมื่อผู้มีอำนาจเซ็นอนุมัติเป็นหนังสือเท่านั้น	ข. เมื่อตัวจริงไม่อยู่ หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้
ค. เมื่อได้รับคำสั่งปากเปล่าจากผู้บังคับบัญชา	ง. เมื่อมีการประกาศในหนังสือพิมพ์

เฉลย: ข. เมื่อตัวจริงไม่อยู่ หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้

อธิบาย: เป็นกลไกทางกฎหมายที่รองรับไว้เพื่อไม่ให้งานราชการหยุดชะงักเมื่อผู้ดำรงตำแหน่งหลักไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้

ข้อที่ 87: ในระดับจังหวัด ข้าราชการฝ่ายใดที่ "ไม่อยู่" ภายใต้งบประมาณของผู้ว่าราชการจังหวัด?

ก. ข้าราชการครู	ข. ข้าราชการสาธารณสุข
ค. ข้าราชการทหาร และข้าราชการตุลาการ	ง. ปลัดอำเภอ

เฉลย: ค. ข้าราชการทหาร และข้าราชการตุลาการ

อธิบาย: ผู้ว่าฯ มีอำนาจเหนือข้าราชการพลเรือนฝ่ายบริหารในจังหวัด แต่ไม่มีอำนาจเหนือฝ่ายตุลาการ อัยการ และทหาร

ข้อที่ 88: การจัดระเบียบในกระทรวง ข้อใดเรียงลำดับถูกต้องตามกฎหมาย?

ก. สำนักงานรัฐมนตรี -> กรม -> กอง
ข. สำนักงานปลัดกระทรวง -> สำนักงานรัฐมนตรี -> กรม
ค. กรม -> สำนักงานปลัดกระทรวง -> สำนักงานรัฐมนตรี
ง. ทุกข้อมีฐานะเท่ากันหมด

เฉลย: ข. สำนักงานปลัดกระทรวง -> สำนักงานรัฐมนตรี -> กรม

อธิบาย: เป็นโครงสร้างหลักของกระทรวง โดยสำนักงานรัฐมนตรีดูแลงานการเมือง และสำนักงานปลัดฯ ดูแลงานประจำ

ข้อที่ 89: ใครมีอำนาจ "กำกับโดยทั่วไป" ซึ่งการบริหารราชการแผ่นดินของทุกส่วนราชการ?

ก. ประธานรัฐสภา	ข. นายกรัฐมนตรี
ค. ปลัดกระทรวงมหาดไทย	ง. ประธานศาลฎีกา

เฉลย: ข. นายกรัฐมนตรี

อธิบาย: นายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาล มีอำนาจกำกับการบริหารราชการแผ่นดินของทุกกระทรวง ทบวง กรม ให้เป็นไปตามนโยบาย

ข้อที่ 90: การแบ่งส่วนราชการภายในกรม "ยกเว้น" กองและส่วนงานอื่น ให้ตราเป็นกฎหมายใด?

ก. กฎกระทรวง	ข. พระราชกฤษฎีกา
ค. พระราชบัญญัติ	ง. ระเบียบกรม

เฉลย: ก. กฎกระทรวง

อธิบาย: การแบ่งส่วนราชการภายในระดับกรม รวมถึงสำนักงานเลขานุการรัฐมนตรี ให้ตราเป็นกฎหมายลำดับรองคือ กฎกระทรวง เพื่อบริหารอำนาจหน้าที่ของแต่ละส่วนงาน

สรุปเทคนิคเพิ่มเติม:

- ส่วนกลาง = รวมอำนาจ (กระทรวง, กรม)
- ส่วนภูมิภาค = แบ่งอำนาจ (จังหวัด, อำเภอ)
- ส่วนท้องถิ่น = กระจายอำนาจ (อบจ., เทศบาล)
- สายลับของผู้ว่า = คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด (ก.ธ.จ.)
- ใช้ ให้ มี เปิด ตาม ประเมิน = หัวใจการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามมาตรา 3/1

สรุปเนื้อหาเกี่ยวกับ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยสรุปประเด็นสำคัญและตัวอย่างประกอบเพื่อให้เข้าใจง่าย ดังนี้ครับ

1. วัตถุประสงค์หลักของการบริหารราชการแผ่นดิน

การบริหารราชการต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยมีเป้าหมายหลัก 9 ประการ เช่น:

- เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ: การทำงานต้องมีเป้าหมายชัดเจนและสำเร็จตามแผน
- ความมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า: ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ไม่จำเป็น และยุบเลิกหน่วยงานที่ซ้ำซ้อน
- การกระจายอำนาจ: ส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีบทบาทในการตัดสินใจและจัดการทรัพยากรเอง
- การอำนวยความสะดวก: ตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างรวดเร็ว

2. หลักเกณฑ์การปฏิบัติหน้าที่ (สูตรจำ: "ใช้ ให้ มี เปิด ตาม ประเมิน")

วิธีย่อแนะนำเทคนิคการจำหลักการทำงานของส่วนราชการ 6 ข้อ ดังนี้:

1. ใช้: ใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance)
2. ให้: คำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน
3. มี: การมีส่วนร่วมของประชาชน
4. เปิด: การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
5. ตาม: การติดตามตรวจสอบผลการทำงาน
6. ประเมิน: การประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

3. โครงสร้างการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

แบ่งออกเป็น 3 รูปแบบหลัก ซึ่งใช้หลักการทางกฎหมายที่ต่างกัน:

- ส่วนกลาง (หลักการรวมอำนาจ): ประกอบด้วย สำนักนายกรัฐมนตรี, กระทรวง, ทบวง, และกรม
 - ตัวอย่าง: กระทรวงมหาดไทย หรือกรมการปกครอง
- ส่วนภูมิภาค (หลักการแบ่งอำนาจ): ประกอบด้วย จังหวัด และอำเภอ
 - ตัวอย่าง: จังหวัดเชียงใหม่ หรือที่ว่าการอำเภอเมือง
- ส่วนท้องถิ่น (หลักการกระจายอำนาจ):
 - ตัวอย่าง: อบจ., เทศบาล, อบต., และรูปแบบพิเศษอย่าง กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

4. เกร็ดความรู้และจุดเน้นสำหรับข้อสอบ

- ผู้รักษาพารามิเตอร์: นายกรัฐมนตรี เป็นผู้รักษาการตาม พ.ร.บ. นี้
- การกำหนดหลักเกณฑ์: การกำหนดวิธีการปฏิบัติราชการต่างๆ ให้ตราเป็น "พระราชกฤษฎีกา"
- กทจ. (คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด): ทำหน้าที่สอดส่องและเสนอแนะการปฏิบัติงานของหน่วยงานในจังหวัด เปรียบเสมือน "สายลับ" ที่คอยรายงานความเรียบร้อยให้รัฐบาลทราบ

สรุปภาพรวม: วิธีย่อชุดนี้เน้นให้ผู้สอบเข้าใจโครงสร้างการบริหารราชการไทย ตั้งแต่ระดับนโยบาย (ส่วนกลาง) ไปจนถึงระดับปฏิบัติพื้นที่ (ภูมิภาค/ท้องถิ่น) โดยใช้เทคนิคการจำคำสั้นๆ เพื่อให้แม่นยำในการทำข้อสอบครับ

.....
ข้อ 91. รูปแบบการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินไทย แบ่งออกเป็นกี่ส่วน?

- ก. 2 ส่วน: ส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค
- ข. 3 ส่วน: ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น
- ค. 4 ส่วน: ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และส่วนงานอิสระ
- ง. 5 ส่วน: ตามภารกิจหลักของรัฐ

เฉลย: ข. 3 ส่วน

คำอธิบาย: ตามมาตรา 4 แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 กำหนดโครงสร้างหลักไว้ 3 ส่วน คือ 1. ส่วนกลาง (รวมอำนาจ) 2. ส่วนภูมิภาค (แบ่งอำนาจ) และ 3. ส่วนท้องถิ่น (กระจายอำนาจ)

.....
ข้อ 92. การบริหารราชการส่วนภูมิภาคใช้หลักการใดในการจัดระเบียบ?

- ก. การรวมอำนาจ (Centralization)
- ข. การกระจายอำนาจ (Decentralization)
- ค. การแบ่งอำนาจ (Deconcentration)
- ง. การมอบอำนาจ (Delegation)

เฉลย: ค. การแบ่งอำนาจ

คำอธิบาย: ส่วนภูมิภาค (จังหวัด/อำเภอ) คือการที่ส่วนกลาง "แบ่ง" อำนาจและเจ้าหน้าที่ไปปฏิบัติงานในพื้นที่ แต่ยังคงสังกัดและรับงบประมาณจากส่วนกลาง

.....
ข้อ 93. เป้าหมายสูงสุดของการบริหารราชการแผ่นดินตามมาตรา 3/1 คืออะไร?

- ก. ความมั่นคงของรัฐ
- ข. ประโยชน์สุขของประชาชน
- ค. การประหยัดงบประมาณ
- ง. ความรวดเร็วในการทำงาน

เฉลย: ข. ประโยชน์สุขของประชาชน

คำอธิบาย: กฎหมายเน้นว่าการปฏิบัติหน้าที่ต้องเป็นไปเพื่อ "ประโยชน์สุขของประชาชน" เป็นอันดับแรก ตามด้วย ผลสัมฤทธิ์ ความคุ้มค่า และการลดขั้นตอน

.....
ข้อ 94. การจัดตั้ง หรือโอน "กระทรวง" หรือ "กรม" ให้ตราเป็นกฎหมายระดับใด?

- ก. พระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.)
- ข. พระราชกฤษฎีกา (พ.ร.ฎ.)
- ค. กฎกระทรวง
- ง. ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

เฉลย: ก. พระราชบัญญัติ

คำอธิบาย: การสร้างหน่วยงานใหม่ที่เป็นนิติบุคคลและต้องใช้งบประมาณใหม่ ต้องผ่านการเห็นชอบจากฝ่ายนิติบัญญัติ จึงต้องตราเป็นพระราชบัญญัติ

.....
ข้อ 95. การ "เปลี่ยนชื่อ" หรือ "ยุบเลิก" กระทรวงหรือกรม ให้ตราเป็นกฎหมายระดับใด?

- ก. พระราชบัญญัติ
- ข. พระราชกฤษฎีกา
- ค. กฎกระทรวง
- ง. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

เฉลย: ข. พระราชกฤษฎีกา

คำอธิบาย: การเปลี่ยนชื่อหรือยุบไม่ต้องขออำนาจสภามากเท่าการตั้งใหม่ จึงตราเป็นพระราชกฤษฎีกาเพื่อความรวดเร็วในการบริหาร

.....
ข้อ 96. หน่วยงานใดในราชการส่วนกลางที่มีฐานะเป็น "กระทรวง"?

- ก. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- ข. สำนักนายกรัฐมนตรี
- ค. กรมศุลกากร
- ง. สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

.....
เฉลย: ข. สำนักนายกรัฐมนตรี

คำอธิบาย: ตามมาตรา 7 สำนักนายกรัฐมนตรีมีฐานะเป็นกระทรวง และนายกรัฐมนตรีทำหน้าที่เป็นรัฐมนตรีเจ้าสังกัด

.....
ข้อ 97. ใครเป็นผู้รักษาการตาม พ.ร.บ. ระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534?

ก. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย	ข. นายกรัฐมนตรี
ค. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	ง. คณะรัฐมนตรี

เฉลย: ข. นายกรัฐมนตรี

คำอธิบาย: นายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารสูงสุด จึงเป็นผู้รักษาการตามกฎหมายที่คุ้มครองโครงสร้างรัฐบาลทั้งหมด

.....
ข้อ 98. การปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการที่เน้น "ความคุ้มค่า" และ "ลดขั้นตอน" เป็นหลักการบริหารตามข้อใด?

ก. การบริหารราชการแนวใหม่	ข. หลักธรรมาภิบาล
ค. การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	ง. ระบบราชการ 4.0

เฉลย: ค. การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

คำอธิบาย: มาตรา 3/1 ระบุชัดเจนว่าต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อประสิทธิภาพและความคุ้มค่า

.....
ข้อ 99. ส่วนราชการใดสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี แต่อยู่ในบังคับบัญชาขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี?

ก. กรมประชาสัมพันธ์	ข. สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ค. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี	ง. กรมที่ดิน

เฉลย: ค. สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

คำอธิบาย: สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีดูแลงานการเมืองและขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี

.....
ข้อ 100. สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับเรื่องใด?

ก. งานประจำทั่วไปของกระทรวง	ข. งานนโยบายและแผนงานกระทรวง
ค. งานราชการทางการเมือง	ง. งานงบประมาณและการเงิน

เฉลย: ค. งานราชการทางการเมือง

คำอธิบาย: สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรีดูแลงานที่เกี่ยวข้องกับรัฐสภาและงานทางการเมืองให้รัฐมนตรี

.....
ข้อ 101. การจัดระเบียบราชการส่วนภูมิภาคแบ่งออกเป็นระดับใดบ้าง?

ก. จังหวัด, อำเภอ, ตำบล	ข. จังหวัด และ อำเภอ
ค. ภาค, จังหวัด, อำเภอ	ง. จังหวัด และ กิ่งอำเภอ

เฉลย: ข. จังหวัด และ อำเภอ

คำอธิบาย: กฎหมายกำหนดระดับภูมิภาคไว้เพียง 2 ระดับ คือ จังหวัด และ อำเภอ (ตำบลและหมู่บ้านถือเป็นเขตปกครองท้องถิ่นใต้อำเภอ)

.....
ข้อ 102. การจัดตั้ง ยุบ หรือเปลี่ยนแปลงเขต "จังหวัด" ต้องตราเป็นกฎหมายใด?

ก. พระราชบัญญัติ	ข. พระราชกฤษฎีกา
ค. กฎกระทรวง	ง. ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เฉลย: ก. พระราชบัญญัติ

คำอธิบาย: จังหวัดมีสถานะเป็น "นิติบุคคล" การตั้งหรือยุบจึงต้องใช้กฎหมายระดับสูงสุดคือ พ.ร.บ.

.....

.....
ข้อ 103. การจัดตั้ง ยุบ หรือเปลี่ยนแปลงเขต "อำเภอ" ต้องตราเป็นกฎหมายใด?

ก. พระราชบัญญัติ

ข. พระราชกฤษฎีกา

ค. กฎกระทรวง

ง. ประกาศกระทรวงมหาดไทย

เฉลย: ข. พระราชกฤษฎีกา

คำอธิบาย: อำเภอ "ไม่เป็นนิติบุคคล" การจัดการในระดับอำเภอจึงใช้เพียงพระราชกฤษฎีกา

.....
ข้อ 104. ใครเป็นประธานคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด (ก.ธ.จ.)?

ก. ผู้ว่าราชการจังหวัด

ข. ปลัดจังหวัด

ค. รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ง. นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

เฉลย: ค. รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

คำอธิบาย: เพื่อความเป็นอิสระในการสอดส่องการทำงาน กฎหมายจึงให้รองปลัดสำนักนายกฯ เป็นประธาน ไม่ใช่ตัวผู้ว่าฯ เอง

.....
ข้อ 105. "คณะกรรมการจังหวัด" มีหน้าที่อะไรเป็นหลัก?

ก. สั่งการให้หน่วยงานทำตามนโยบาย

ข. เป็นที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการจังหวัดในการบริหารราชการ

ค. ตัดสินวินัยข้าราชการในจังหวัด

ง. จัดทำงบประมาณส่วนท้องถิ่น

เฉลย: ข. เป็นที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการจังหวัด

คำอธิบาย: คณะกรรมการจังหวัดทำหน้าที่ปรึกษาและประสานงานเพื่อให้การบริหารงานในจังหวัดเป็นไปอย่างราบรื่น

.....
ข้อ 106. การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษในปัจจุบันคือข้อใด?

ก. เทศบาลนคร และ เทศบาลเมือง

ข. อบจ. และ อบต.

ค. กรุงเทพมหานคร และ เมืองพัทยา

ง. เขตเศรษฐกิจพิเศษ

เฉลย: ค. กรุงเทพมหานคร และ เมืองพัทยา

คำอธิบาย: มีเพียง 2 แห่งนี้ที่มีกฎหมายจัดตั้งเฉพาะและโครงสร้างการบริหารที่ต่างจาก อบจ./อบต. ทั่วไป

.....
ข้อ 107. ใครเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของข้าราชการในอำเภอ?

ก. ปลัดอำเภอ

ข. นายอำเภอ

ค. ผู้ว่าราชการจังหวัด

ง. ผู้กำกับการสถานีตำรวจ

เฉลย: ข. นายอำเภอ

คำอธิบาย: นายอำเภอเป็นหัวหน้าบริหารราชการและบังคับบัญชาข้าราชการในสังกัดอำเภอทั้งหมด

.....
ข้อ 108. "คณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด" (ก.ธ.จ.) มีหน้าที่สอดส่องหน่วยงานใด?

ก. ส่วนภูมิภาคในจังหวัดเท่านั้น

ข. ส่วนท้องถิ่นในจังหวัดเท่านั้น

ค. หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัด (ยกเว้นศาลและอัยการ)

ง. เฉพาะบริษัทเอกชนที่ทำสัญญากับรัฐ

เฉลย: ค. หน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐในจังหวัด

คำอธิบาย: ก.ธ.จ. มีหน้าที่สอดส่องการทำงานของภาครัฐในภาพรวมของจังหวัดนั้นๆ

.....
ข้อ 109. ใครมีอำนาจสั่งการให้ส่วนราชการในจังหวัดรายงานผลการปฏิบัติงาน?

ก. ประธาน ก.ธ.จ.

ข. ผู้ว่าราชการจังหวัด

ค. นายก อบจ.

ง. สมาชิกสภาจังหวัด

เฉลย: ข. ผู้ว่าราชการจังหวัด

คำอธิบาย: ในฐานะหัวหน้าบริหารงานสูงสุดในจังหวัด ผู้ว่าฯ มีอำนาจกำกับดูแลและสั่งการส่วนราชการทุกส่วนในจังหวัด

.....
ข้อ 110. การแบ่งส่วนราชการภายในกรม ให้ตราเป็นกฎหมายใด?

ก. พระราชบัญญัติ

ข. พระราชกฤษฎีกา

ค. กฎกระทรวง

ง. ประกาศกรม

เฉลย: ค. กฎกระทรวง

คำอธิบาย: มาตรา 8 วรรคท้าย ระบุว่า การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเลขาธิการกรม หรือกองต่างๆ ให้ตราเป็นกฎกระทรวง

.....
ข้อ 111. การ "ปฏิบัติราชการแทน" ต่างจากการ "รักษาราชการแทน" อย่างไร?

ก. ปฏิบัติราชการแทนใช้เมื่อตำแหน่งว่าง

ข. รักษาราชการแทนใช้เมื่อตำแหน่งว่างหรือทำงานไม่ได้

ค. ปฏิบัติราชการแทนต้องทำเมื่อได้รับคำสั่งจาก

ง. ทั้งสองอย่างเหมือนกันทุกประการ

เฉลย: ข. รักษาราชการแทนใช้เมื่อตำแหน่งว่างหรือทำงานไม่ได้

คำอธิบาย: รักษาราชการแทนคือการ "สวมสิทธิ" เมื่อคนเก่าไม่อยู่ ส่วนปฏิบัติราชการแทนคือการ "แบ่งงาน" (มอบอำนาจ) ขณะที่ทุกคนยังอยู่ปกติ

.....
ข้อ 112. การมอบอำนาจให้ "ปฏิบัติราชการแทน" ต้องทำเป็นอย่างไร?

ก. ทำเป็นหนังสือ

ข. สั่งการด้วยวาจา

ค. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ง. บันทึกในรายงานการประชุม

เฉลย: ก. ทำเป็นหนังสือ

คำอธิบาย: ตามมาตรา 38 การมอบอำนาจต้องทำเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อเป็นหลักฐานในการรับผิดชอบ

.....
ข้อ 113. หากไม่มีผู้ดำรงตำแหน่ง "นายกรัฐมนตรี" ใครจะเป็นคนรักษาราชการแทน?

ก. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ข. รองนายกรัฐมนตรี ตามลำดับที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ค. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ง. ประธานสภาผู้แทนราษฎร

เฉลย: ข. รองนายกรัฐมนตรี ตามลำดับที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

คำอธิบาย: คณะรัฐมนตรีต้องมอบหมายให้รองนายกฯ คนใดคนหนึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทน

ข้อ 114. ในกรณีที่ "อธิบดี" ไม่อยู่และมี "รองอธิบดี" หลายคน ใครมีอำนาจแต่งตั้งรองคนใดคนหนึ่งรักษา
ราชการแทน?

ก. นายกรัฐมนตรี

ข. รัฐมนตรีว่าการกระทรวง

ค. ปลัดกระทรวง

ง. ตัวอธิบดีเองก่อนไม่อยู่

เฉลย: ค. ปลัดกระทรวง

คำอธิบาย: ปลัดกระทรวงเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุดของข้าราชการประจำในกระทรวง จึงเป็นผู้เลือกแต่งตั้งรองอธิบดี

ข้อ 115. คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) มีกี่ประเภท?

ก. กรรมการโดยตำแหน่ง และ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ข. กรรมการประจำ และ กรรมการชั่วคราว

ค. กรรมการภาครัฐ และ กรรมการภาคเอกชน

ง. กรรมการบริหาร และ กรรมการตรวจสอบ

เฉลย: ก. กรรมการโดยตำแหน่ง และ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

คำอธิบาย: ก.พ.ร. ประกอบด้วยผู้บริหารระดับสูงตามตำแหน่ง และผู้เชี่ยวชาญด้านต่างๆ ที่ได้รับแต่งตั้ง

ข้อ 116. ใครเป็นประธาน คณะกรรมการ ก.พ.ร.?

ก. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ข. นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมาย

ค. เลขาธิการ ก.พ.ร.

ง. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

เฉลย: ข. นายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรี

คำอธิบาย: นายกฯ เป็นประธาน ก.พ.ร. โดยตำแหน่งเพื่อคํานวณนโยบายการปฏิรูประบบราชการ

ข้อ 117. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใน ก.พ.ร. มีวาระดำรงตำแหน่งคราวละกี่ปี?

ก. 2 ปี

ข. 3 ปี

ค. 4 ปี

ง. 5 ปี

เฉลย: ค. 4 ปี

คำอธิบาย: วาระคราวละ 4 ปี และเป็นติดต่อกันได้ไม่เกิน 2 วาระ

ข้อ 118. สำนักงาน ก.พ.ร. มีฐานะเป็นหน่วยงานระดับใด?

ก. กอง

ข. กรม

ค. กระทรวง

ง. สำนัก

เฉลย: ข. กรม

คำอธิบาย: สำนักงาน ก.พ.ร. มีฐานะเป็นส่วนราชการระดับกรม สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ข้อ 119. การกำหนดตำแหน่งและอัตราเงินเดือนข้าราชการในส่วนราชการที่ตั้งใหม่ ต้องคำนึงถึงข้อใด?

ก. ความสนิทสนมกับรัฐบาล

ข. ความประหยัดและความไม่ซ้ำซ้อน

ค. จำนวนประชากรในพื้นที่

ง. งบประมาณที่เหลืออยู่

เฉลย: ข. ความประหยัดและความไม่ซ้ำซ้อน

คำอธิบาย: กฎหมายเน้นการลดภารกิจและการบริหารราชการที่คุ้มค่า ไม่ให้เกิดหน่วยงานที่ทำงานซ้ำกัน

ข้อ 120. ข้อใดคืออำนาจของนายกรัฐมนตรีตามมาตรา 11?

ก. บังคับบัญชาข้าราชการฝ่ายบริหารทุกตำแหน่ง

ข. สั่งให้ข้าราชการมาปฏิบัติราชการที่สำนักนายกรัฐมนตรีได้

ค. แต่งตั้งและถอดถอนกรรมการในส่วนราชการต่างๆ

ง. ถูกทุกข้อ

เฉลย: ง. ถูกทุกข้อ

คำอธิบาย: นายกรัฐมนตรีมีอำนาจกว้างขวางในฐานะหัวหน้าฝ่ายบริหาร ทั้งการสั่งการ การย้าย และการกำกับดูแลทั่วราชอาณาจักร

หลักเกณฑ์บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี: พ.ร.ฎ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

ข้อที่ 1. วัตถุประสงค์หลักของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามพระราชกฤษฎีกานี้ คือข้อใด?

ก. เพื่อให้ข้าราชการมีสวัสดิการที่ดีขึ้น	ข. เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน
ค. เพื่อให้หน่วยงานของรัฐมีรายได้เพิ่มขึ้น	ง. เพื่อความมั่นคงของสถาบันการเมือง

เฉลย: ข. เพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน

อธิบาย: มาตรา 6 กำหนดว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่ การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมาย 7 ประการ โดยประการแรกและเป็นหัวใจสำคัญที่สุดคือ "เกิดประโยชน์สุขของประชาชน" ซึ่งหมายถึงการปฏิบัติราชการที่มีเป้าหมายเพื่อความผาสุกและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน

ข้อที่ 2. ข้อใดไม่ใช่เป้าหมายของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามมาตรา 6?

ก. เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ	ข. ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น
ค. ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก	ง. การสร้างกำไรสูงสุดจากการดำเนินการกิจของรัฐ

เฉลย: ง. การสร้างกำไรสูงสุดจากการดำเนินการกิจของรัฐ

อธิบาย: ภารกิจของรัฐมุ่งเน้นที่การบริการสาธารณะและความคุ้มค่าในเชิงภารกิจ ไม่ใช่การมุ่งเน้นผลกำไรในเชิงธุรกิจแบบเอกชน เป้าหมายอื่นๆ ตามกฎหมายคือ ผลสัมฤทธิ์, ประสิทธิภาพ, ความคุ้มค่า, การลดขั้นตอน, การอำนวยความสะดวก และการประเมินผลสม่ำเสมอ

ข้อที่ 3. การบริหารราชการเพื่อ "ประโยชน์สุขของประชาชน" ส่วนราชการต้องยึดถือสิ่งใดเป็นศูนย์กลาง?

ก. มติคณะรัฐมนตรี	ข. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ค. ประชาชน	ง. ความคุ้มค่าทางการเงิน

เฉลย: ค. ประชาชน

อธิบาย: ในมาตรา 7 ระบุว่าการบริหารราชการเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน หมายถึงการปฏิบัติราชการโดยมี "ประชาชนเป็นศูนย์กลาง" เพื่อที่จะได้รับการบริการที่สะดวกรวดเร็ว และตอบสนองต่อปัญหาความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

ข้อที่ 4. ก่อนเริ่มดำเนินการภารกิจใดๆ ส่วนราชการต้องทำสิ่งใดเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ?

ก. จัดทำแผนปฏิบัติราชการไว้เป็นการล่วงหน้า	ข. ขออนุมัติงบประมาณเพิ่มเติม
ค. จัดตั้งหน่วยงานย่อยขึ้นมารองรับ	ง. ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

เฉลย: ก. จัดทำแผนปฏิบัติราชการไว้เป็นการล่วงหน้า

อธิบาย: ตามมาตรา 9 การบริหารราชการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการไว้ล่วงหน้า โดยในแผนต้องมีรายละเอียดของขั้นตอน ระยะเวลา งบประมาณ และตัวชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจน

ข้อที่ 5. ในกรณีที่การกิจใดส่งผลกระทบต่อประชาชน ส่วนราชการมีหน้าที่ต้องดำเนินการอย่างไร?

- ก. ยกเลิกภารกิจนั้นทันที
- ข. รับฟังความคิดเห็นของประชาชนหรือชี้แจงทำความเข้าใจ
- ค. ดำเนินการต่อไปโดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบเพื่อป้องกันความสับสน
- ง. รายงานตรงต่อสำนักนายกรัฐมนตรีเพียงอย่างเดียว

เฉลย: ข. รับฟังความคิดเห็นของประชาชนหรือชี้แจงทำความเข้าใจ

อธิบาย: มาตรา 8 กำหนดว่า หากภารกิจใดจะกระทบต่อประชาชน ส่วนราชการมีหน้าที่ต้องรับฟังความคิดเห็น หรือชี้แจงทำความเข้าใจเพื่อให้ประชาชนได้รับรู้ถึงเหตุผลและความจำเป็น

ข้อที่ 6. การจัดทำ "แผนปฏิบัติการของส่วนราชการ" ต้องจัดทำเป็นแผนกี่ปี?

- ก. 1 ปี
- ข. 3 ปี
- ค. 5 ปี
- ง. ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

เฉลย: ค. 5 ปี

อธิบาย: ตามพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 มีการแก้ไขให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ โดยกำหนดให้จัดทำแผนปฏิบัติการเป็นแผน 5 ปี (เดิมคือ 4 ปี)

ข้อที่ 7. หากส่วนราชการพบว่าภารกิจที่ดำเนินการอยู่ ไม่มีความจำเป็นหรือสิ้นเปลืองงบประมาณโดยไม่คุ้มค่า ต้องดำเนินการอย่างไร?

- ก. ดำเนินการต่อไปจนกว่าจะหมดปีงบประมาณ
- ข. พิจารณาปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกภารกิจนั้น
- ค. โอนงานให้เอกชนทำแทนทันที
- ง. แจ้ง ก.พ.ร. เพื่อขอรับเงินชดเชย

เฉลย: ข. พิจารณาปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกภารกิจนั้น

อธิบาย: มาตรา 33 และ 34 เน้นเรื่องความคุ้มค่า หากภารกิจใดไม่ตอบโจทย์ความคุ้มค่าหรือสถานการณ์เปลี่ยนไป ส่วนราชการต้องพิจารณาปรับปรุงหรือยกเลิก โดยเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา

ข้อที่ 8. การบริหารราชการเพื่อให้มี "ประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่า" ให้ส่วนราชการทำสิ่งใดเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย?

- ก. จัดทำบัญชีต้นทุนในงานบริการสาธารณะ
- ข. ลดเงินเดือนข้าราชการที่ทำงานล่าช้า
- ค. ใช้ระบบการจัดซื้อจัดจ้างแบบวิธีพิเศษทุกกรณี
- ง. งดการจ้างพนักงานชั่วคราว

เฉลย: ก. จัดทำบัญชีต้นทุนในงานบริการสาธารณะ

อธิบาย: มาตรา 21 กำหนดให้ส่วนราชการจัดทำบัญชีต้นทุนในงานบริการสาธารณะตามประเภทและหมวดหมู่ที่กรมบัญชีกลางกำหนด เพื่อตรวจสอบความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณ

ข้อที่ 9. ใครมีหน้าที่จัดให้มีการประเมินความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริการของส่วนราชการ?

- ก. นายกรัฐมนตรี
- ข. คณะกรรมการกฤษฎีกา
- ค. ก.พ.ร. (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ)
- ง. กรมสอบสวนคดีพิเศษ

เฉลย: ค. ก.พ.ร. (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ)

อธิบาย: มาตรา 45 กำหนดให้ ก.พ.ร. มีหน้าที่จัดให้มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการ รวมถึงสำรวจความพึงพอใจของประชาชนเพื่อนำมาปรับปรุงการทำงาน